

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Rev. Patr. Joannis Laurentii Berti, Ord. Eremit. S.
Augustini, Theologia Historico-Dogmatico-Scholastica,
Seu Libri, De Theologicis Disciplinis**

Berti, Giovanni Lorenzo

1750

Caput XII. Effectus prædestinationis connumerantur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83620](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83620)

posito sequitur nihilominus effectus, nihil confert ad eundem effectum: Sed prædestinatio consequitur effectum suum, sive Sancti pro nobis orent, sive non orent; quippe quæ impediri nulloatenus potest: Ergo, &c.

Respondetur.

Resp. Divinam prædestinationem esse quidem infallibilem, neque impediri posse; quia proculdubio evenit in tempore quod prædefinivit Deus ab æterno: sed evenit eo modo, quo Deus ipse disposuit, & mediis causis secundis, id est, Sanctorum intercessionibus rebusque ipsorum prædestinatorum operibus.

Obijciunt ultimo.

Opp. ultimo: Electio E. G. Augustini præcessit prævisionem lacrymarum

& orationum piæ Matris Monicæ, alias non fuisset electio gratuita. Igitur licet Monica non orasset, Augustinus salutem & gloriam consequutus fuisset.

Solvitur.

Resp. dist. ant. Electio Augustini præcessit prævisionem precum ac gemituum Monicæ, ordine intentionis, conc. ordine executionis, nego: *Sialiqui nondum sunt vocati* (inquit S. Pater lib. de Dono Persev. cap. 2.) *pro eis oremus, ut vocentur.* Fortassis enim sic prædestinati sunt, ut nostris orationibus & accipiant gratiam, & efficiantur electi. Erat ergo ita prædestinatus, ut orante ac flente uberrimis lacrymis pia Matre gratiam consequeretur, & beatissimi Ambrosii cederet hortationibus.

CAPUT XII.

Effectus prædestinationis connumerantur.

SUMMARIUM.

1. Effectus primarii sunt Vocatio, Justificatio, & Glorificatio.
2. 3. 4. 5. Respondetur objectis.
6. Etiam substantia prædestinati, aliaque dona naturalia inter prædestinationis effectus possunt aliquo sensu connumerari.

7. 8. 9. Solvuntur objectiones.

10. Permissio quoque peccati est aliquo pacto prædestinationis effectus.

11. 12. Solvuntur objectiones.

De effectibus
Prædestina-
tionis.

PRÆDESTINATIONIS effectus sunt beneficia, quæ Deus optimus maximus confert Electis ex efficaci intentione illos ad vitam æternam perducendi. Ut vero aliquod donum dicatur effectus prædestinationis, tria requiruntur: ac primum, quod bonum sit, & Deo auctore efficiatur, nam moralis malitia, cum sit aversio à Deo, nequit ad vitam æternam suapte natura ordinari. Necessè est deinde, ut proficiatur ex intentione conferendi gloriam; siquidem quaecunque medium ad finem referri debet: ideoque gratiarum munera, quantumvis præclara, collata reprobis non sunt appellanda effectus prædestinationis ad gloriam. Requiritur denique, ut cum effectu ad gloriam perducatur: est enim prædestinatio præparatio mediorum, quibus certissime liberantur quotquot liberantur. Sequentibus autem positionibus quinam sint hujusmodi effectus demonstrabo.

I.
Propositio 1.

PROPOSITIO I. Effectus prædestinationis primarii sunt vocatio, Justificatio, & glorificatio.

Probatur.

Apostolus ad Rom. VIII. 30. ait: *Quos autem prædestinavit, hos & vocavit: & quos vocavit, hos & justificavit: quos autem justificavit, illos & glorificavit.* Hæc omnia à Divina prædesti-

natione, tanquam à causa oriuntur; Ergo sunt ejusdem prædestinationis effectus. Prob. mi. etenim, ut nuper dicebamus, prædestinatio est præparatio auxiliorum, quæ certam trahunt eorum, qui eliguntur, liberationem. At glorificatio à corporis animique miseriis perpetuo liberat: vocatio autem, & justificatio ipsam glorificationem præcedunt. Hinc beatissimus Pater pauperum Thomas à Villanova Conc. 3. de S. Joan. Bapt. docet, *Catena indissolubili hæc omnia ex prima illa origine gratuita emanare.*

Opp. 1. Vocatio & justificatio conferuntur sæpe numero etiam reprobis: *Obiectio 1.* impium enim est, damnatumque Calvinianum dogma, nunquam dari reprobos vere justos.

Solutio.

Resp. dist. propositionem: Deus impertitur gratiam vocationis, & justificationis etiam reprobis, ex efficaci intentione hos perducendi ad gloriæ consecutionem, nego. Ex voluntate, qua vult hos quoque credere, obtemperare vocanti, atque ad tempus servare justitiam, deferendos tamen justissimo Dei judicio, nec finaliter perseveraturos, concedo. Jam diximus requiri ad prædestinationis effectum, ut descendat ex efficaci Divinæ voluntatis propo-

propositio largiendi beatitudinem, quod sane propositum ad nullum reprobum attinet.

3.
Objectio 2. Rursus objicies: Deferunt aliquando prædestinati vocationem, excidunt à justitia, & etiam in Apostasie crimen probabuntur: quomodo erit ergo in his gratia, quam conculcant ac proterunt, medium ad beatitudinem obtinendam?

Solutio. Resp. Etiam. Reviviscunt enim præcedentia merita per subsequenter poenitentiam, atque ex recordatione prioris vocationis magis Electus trahitur ad assentiendum præsentis: ex præterito etiam lapsu timorem, & humilitatem concipit: respiciens majorem erga se Liberatoris misericordiam experitur: conteritur animo quod fuerit quidem immemor beneficii: gratificantem sibi diligit vehementius; atque verba Davidis repetit: *Præquam humiliarer, ego deliqui; propterea Eloquium tuum custodivi.* Psalm. cxviii. vers. 67.

4.
Objectio 3. Tertio sic argumentaberis: Glorificatio non est medium, sed finis: non est ergo prædestinationis effectus.

Solutio. Resp. effectum prædestinationis esse quodcumque beneficium eo fine collatum, ut electi à massa perditionis liberentur, sive liberentur per modum medii, sive per modum termini. Quare glorificatio, qua Electi ab illa massa penitus subtrahuntur, non solum prædestinationis effectus est, sed etiam maximus, ac præcipuus.

5.
Objectio 4. Denique opponens: Gratia collata Adam in statu Innocentiæ, quamquam restituta per ejus poenitentiam, non fuit effectus prædestinationis Adami: Igitur neque prædestinationis effectus erit gratia, quam alii Electi receperunt, perdidit autem propter culpam, tamen si superveniente poenitentia reviviscat.

Solutio. Resp. conc. ant. nego conf. Gratia enim, & reliqua dona status originalis innocentie nequaquam proveniunt ex intentione efficaci largiendi gloriam; hæc enim efficax intentio originalem noxam supponit: ut ubi abundavit delictum, ibi superabundet & gratia.

6.
Oppositio 2. PROPOSITIO II. Substantia quoque prædestinati, alique naturalia dona inter prædestinationis effectus possunt aliquo sensu connumerari.

Probat. Hanc conclusionem ita temperandam esse putamus: quoniam si substantia prædestinati spectetur absolute, nimirum, ut pendet à solo creationis decreto, certum est, non esse prædestinationis effectum: quippe decretum creandi homines præcedit ratione nostra

R. P. Berti Theol. Tom. I.

præscientiam originalis peccati; ideoque in hac parte nos consentimus Vasquesio, cæterisque Societatis Jesu Theologis. Itaque substantiam prædestinati dinumeramus inter effectus prædestinationis, in quantum servata misericorditer post peccatum præordinatur ad gloriam. Substantia enim prædestinati servata est post originale peccatum propter merita Redemptoris: Ergo est prædestinationis effectus. Consequentia videtur evidens; nam si substantia prædestinati servata est non vi prioris decreti spectantis ad creationem, sed intuitu meritorum Christi, apparet, posse & ipsam ad gloriam efficaciter præordinari. Probatur ergo ant. Propter Adæ peccatum non solum expoliatum fuit humanum genus supernaturalibus donis, sed ulterius quoque promeruit, ut redigeretur in nihilum, ideoque beneficio misericordie præservatum est. Igitur propter Christi merita huic malo subventum est: unde Augustinus Serm. 11. de Verbis Apost. c. 5. docet Electos *per Jesum Christum esse creatos.*

7.
Opp. 1. Voluit Deus hominum redemptionem, & ejus causa Unigenitum Filium misit in Mundum: præsupponitur ergo ad Christi merita substantia prædestinatorum, qui redimendi erant, & ex numero redemptorum præeligendi.

Resp. distinguendam esse ratione nostra duplicem in Deo voluntatem: unam redimendi humanum genus per Christi incarnationem; alteram instaurandi numerum Electorum ex hominibus per Christum redemptis. Falsum est igitur substantiam prædestinati servatam Christi merito non esse posteriorem Incarnatione, quatenus præordinatur ad numerum illum instaurandum. Quare dist. conseq. Substantia prædestinati præsupponitur ad Christi merita, id est, voluntas redimendi humanum genus antecedit ratione nostra decretum Incarnationis, concedo: voluntas implendi statutum prædestinatorum numerum, & quosdam præ cæteris ad hunc finem præordinandi præsupponitur ad Christi merita, nego. Vide cap. x. ad 2.

8.
Opp. 2. Prædestinatio facta est post prævisionem originalis peccati: Atqui peccatum originale supponit substantiam prædestinati: Ergo substantia hæc præsupponitur ad prædestinationem.

Resp. dist. mi. Peccatum originale supponit substantiam prædestinati spectatam absolute, prout creata & producta est; co. Spectatam quatenus mi-

P p 2

seri-

fericorditer præservata ordinatur ad inflaurandum numerum Electorum, nego minorem.

9.
Oppositio 3.

Opp. 3. Si humana substantia modo explicato prædestinationis effectus est; erit etiam effectus prædestinationis substantia reproborum, quoniam & hæc meritis Christi servatur. Adde non posse numerari inter prædestinationis effectus quod est commune tam Electis, quam reprobis: Sed substantia etiam ut conservata post peccatum communis est tam Electis, quam reprobis: Ergo hæc numerari non potest inter prædestinationis effectus.

Responsio.

Resp. nego sequelam: & ad probat. dico: esse quidem reproborum substantiam effectum meritorum Christi, nec tamen dici posse effectum prædestinationis: quia non omne beneficium meritis Christi collatum prædestinationis effectus est, sed illud quod habet conjunctum propositum conferendi etiam gloriam; ut diximus supra de vocatione & justificatione. Quapropter illud etiam, quod Electis reprobisque commune est, in illis, in quibus omnia ordinantur ad gloriam, censetur inter prædestinationis effecta: tametsi non est tale in filiis perditionis & gehennæ, quibus non confertur eo fine, ut perducantur ad gloriam.

Instantia,
cum solu-
tione.

Quæ diximus de substantia prædestinati, valent etiam de naturalibus donis. Et si opponas, istiusmodi dona minime pertinere ad gloriam, quam supernaturalis gratiæ auxilio tantummodo comparamus; Respondeo utique naturalia, E. G. voluntas, liberum arbitrium, ingenium, &c. se solis ad æternam salutem; imo ad fidei, aut cujusque meriti initium non sufficere; ut adversus dogmata Pelagiana quisque Catholicorum fatetur; ad illam tamen gloriam conducere virtute supernaturalium auxiliorum. Firmiter quippe tenendum est contra nefariam Calvinianorum hæresim, etiam naturalem arbitrii facultatem active ad opera pietatis concurrere, dummodo gratiæ beneficio adjuvetur. Atque hoc duntaxat sensu naturales potentias inter effectus prædestinationis ad gloriam percensemus.

10.
Propositio 3.

PROPOSITIO III. Etiam permissio peccati est aliquo pacto prædestinationis effectus.

Probatur.

Non loquimur de peccato finali, quod per poenitentiam non deletur, & sempiternam perditionem secum trahit; tale enim peccatum in prædestinatis nullum est, quibus paratum est perseverantiæ donum ex liberalitate Creato-

ris. Neque sermo est de effectu, qui immediate & per se ad gloriam confertur, & quem consueverunt Scholastici appellare effectum *elicatum*; cum revera permissio peccati per se videatur magis poena, quam donum, neque ad comparandam beatitudinem immediate conducat: sed de effectu remote, & mediate ad gloriam perducente, & quem dicunt Scholæ *imperatum*. Atque sic explicatam thesım demonstrō 1. testimonio Apostoli dicentis ad Rom. viii. 28. *Diligentibus Deum omnia cooperantur in bonum, iis, qui secundum propositum vocati sunt Sancti.* Quæ verba expendens Augustinus de Corrupt. & Grat. cap. 9. ait: *Diligentibus eum omnia cooperantur in bonum: usque adeo prorsus omnia, ut etiam, si qui eorum deviant, & exorbitant, etiam hoc ipsum eis faciat proficere in bonum, quia humiliores redeunt, atque doctiores.* Idem Augustinus lib. xiv. de civit. Dei cap. 13. *Audeo dicere, inquit, superbis esse utile cadere in aliquod apertum, manifestumque peccatum, unde sibi displicent, qui jam sibi placenti ceciderant. Salubrius enim Petrus sibi displicuit quando flevit, quam sibi placuit quando præsumpsit. Hoc dicit & Sacer psalmus: Imple facies eorum ignominia, & quærent nomen tuum, Domine.* Similiter beatus Gregorius lib. ii. Moralium cap. 26. *Fit ut aliquando se hæc gratia utiliter subtrahat, & præsumenti quantum infirmatur, ostendat: tunc enim vere cognoscimus bona nostra unde sint, quando hæc quasi amittendo sentimus, quia a nobis servari non possunt.* Ex his vero conficitur ratio Theologica: Quod ex Divina ordinatione conducit ad bonum spirituale prædestinati, effectus est prædestinationis saltem *imperatus*: Permissio peccati ex Divina ordinatione conducit ad spirituale bonum prædestinati, id est, ad humilitatem, & æquiorum beneficiorum divinarum existimationem: Ergo permissio peccati est prædestinationis effectus saltem *imperatus*. Vide Proposit. 1. ad secundam objectionem.

Opp. 1. Permissio peccati non est Dei beneficium, non confertur ex meritis Christi, non est actus misericordiæ largientis dona, sed opus justitiæ aut punientis culpam, aut derelinquentis hominem in manu consilii sui, non denique liberalis distributio; sed æqua denegatio victricis gratiæ: Ergo non est cum prædestinationis effectibus dinumeranda.

Resp. permissionem peccati posse duplici ratione considerari, id est, in se, & prout

11.
Obiectio 1.

Solutio.

prout Divinæ providentiæ subest ordinationi. In se quidem spectata importat divinorum auxiliorum justam denegationem, & pœna est hominis præsumptis, non gratia Domini liberantis: at in intentione illius, qui, ut ait Augustinus de Corrept. & Grat. cap. x. *Melius judicavit de malis bona facere, quam mala nulla esse permittere*, habet & ipsa permissio peccati quamdam rationem beneficii, quatenus scilicet trahit ad majorem humilitatem, pœnitentiam, sollicitudinem, & gloriam prædestinati. Distinguenda est ergo illa propositio. Permissio peccati non est beneficium, &c. spectata in se, & solitarie, concedo: ut subest proposito, consilioque Liberatoris, nego antecedens.

12. Opp. 2. Prudens rerum universalum
Objectio 2. Provisor permittit non debet maximum malum, quale est peccatum, ex intentione largiendi majorem humilitatem, aut gradum gloriæ sublimiorem: quomodo non est sapientissimi Medici morbum permittit, ut conferat sanitatem ægroto. Nam infirmitas est animæ, & etiam deplorandus interitus, si mortali crimine maculatur.

Responsio. Resp. Deum sapientissime peccata permittit, ut assequatur finem in quo magis magisque justitia, misericordia, atque incomprehensibilis providentiæ

ratio deprehenditur. Ut enim in Sententia Adversariorum nostrorum vult Deus negativam reprobationem multorum ad manifestandam justitiæ rectitudinem erga reprobos, & amplitudinem misericordiæ erga Electos: ita prudentissime peccatum permittit, ut demonstretur necessitas gratiæ, infirmitas arbitrii, pœna superborum, virtus pœnitentiæ, misericordia Liberatoris, ac præmium denique humilitatis. Quæ licet comparanda non essent peccato, quod maximum malum est, si considerentur ratione sui, sunt tamen longe meliora si in his spectentur Redemptoris merita, & glorificationis majestas. Alioqui nunquam Deus permisisset peccata absque nota imprudentiæ: quod irreligiosum, horrendumque est cogitare. Ad exemplum vero Medici dico: non permitti ab eo morbum, ut simpliciter conferat sanitatem; permitti tamen interdum, ut sanitatem conferat robustiorem. Atque consimili ratione non permittit Deus in prædestinato peccata, ut simpliciter eum justificet; sed ut justificet firmiori sanctificatione, in qua humilior perseveret. Præclare & considerate Bernardus in Psalmum 90. *Nonne cooperatur nobis ille casus in bonum, unde & humiliores efficiamur, & cautiores?* At quæ hoc loco tractanda erant, absolvimus.

C A P U T XIII.

Quomodo Electorum prædestinatio fixa sit, certissima, & immutabilis?

S U M M A R I U M.

1. 2. Prædestinatio tam respectu Dei, quam hominum Electorum est omnino immu-

tabilis: ex parte tamen Dei certa est; ex parte hominum prorsus incerta.

3. 4. 5. 6. Solvuntur objectiones.

Dupliciter potest Prædestinatio considerari.

DUOBUS modis considerari posse prædestinationem Sanctorum, hoc est, in intentione Dei, & in rerum executione, sæpe hoc eodem libro dictum est. Utroque modo spectatur, dum queritur, sitne infallibilis & certa: nimirum an talis sit comparate ad Deum eligentem, & ad hominem quoque libere præcepta observantem, ut æternam vitam consequi valeat.

1. **PROPOSITIO:** Prædestinatio tam respectu Dei, quam hominum Electorum est omnino immutabilis: ex parte tamen Dei certa est, ex parte hominum prorsus incerta.

Probatur 1. Pars. Quantum spectat ad primam partem probatur: Decreta Dei efficacia & ab-

soluta sunt omnino immutabilia, non enim Deus voluntatem habet similem humanæ, quæ haud semel propositum mutat, neque volenti efficaciter salvum facere hominum resistit arbitrium. Ergo ex parte Dei Prædestinatio immutabilis omnino est. Talem quoque esse respectu hominum, probatur; nam supposito Divino decreto prædestinatus infallibiliter gloriam consequitur: Ergo prædestinatio etiam ex parte hominis prædestinati immutabilis dicenda est. Quomodo autem ster cum hac immutabilitate libertas humana, explicatum est libro quarto.

Secunda pars demonstratur; nam respectu Dei prædestinationem esse certam

Pp 3

2. Probatur 2. Pars.

tam